

Arbetsplan

Agilityinstruktör

A1

<i>Original</i>	<i>2006-04-03</i>
<i>Reviderad</i>	<i>2015-02-07</i>
<i>Reviderad</i>	<i>2016-01-06</i>
<i>Reviderad</i>	<i>2019-05-05</i>

Innehåll

1. VÄLKOMMEN TILL AGILITYINSTRUKTÖRSUTBILDNING, A1.....	3
2. ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR AGILITYINSTRUKTÖRSUTBILDNINGAR.....	4
2.1 A1-instruktör.....	4
2.2 A2-instruktör.....	4
3. Kursplan för agilityinstruktör, A1.....	5
4. KRAV FÖR AUKTORISATION.....	6
4.1 Obligatoriska moment.....	6
4.2 Godkännande.....	6
4.3 Auktorisation.....	6
5. KURSLITTERATUR.....	7
6. AGILITYHISTORIK.....	8
6.1 Agilityn kommer till Sverige.....	8
6.2 Svenska Agilityklubben.....	8
6.3 Klasser.....	8
6.4 Regelrevidering.....	9
6.5 SM.....	9
6.6 Agilityns utveckling.....	9
7. ORGANISATION.....	10
7.1 Länsklubbar.....	10
7.2 Specialklubbar.....	10
7.3 Rasklubbar.....	10
7.4 Verksamhetsklubbar.....	10
7.5 Sveriges Hundungdom.....	10
7.6 Avtalsanslutna rasklubbar.....	10
7.7 Svenska Agilityklubben.....	11
7.8 Ditt ansvar som instruktör.....	12
8. INLÄRNINGSTEORI.....	13
8.1 Två typer av inläring.....	13
8.2 De fyra konsekvenserna.....	13
8.3 Belöningen är viktigast.....	14
8.4 Klassisk betingning.....	14
8.5 Lyckas med träningen.....	15
8.6 Locka med belöning eller tänka själv?.....	16
8.7 Beteendeanalys.....	17
9. HINDERINLÄRNING.....	18
9.1 Introducera alla hinder.....	18
9.2 Inläring av kommandoord.....	19
9.3 Självständighet.....	20

10. ATT HÅLLA KURS.....	22
10.1 Att tänka på när du försöker hjälpa en hundtränare att nå sina mål	22
10.2 Praktisk planering.....	23
10.2.1 Hundens ålder på agilitykurs?	23
10.2.2 Vem kommer på en nybörjarkurs i agility?.....	23
10.3 Information – vad deltagarna hör	24
10.4 Framgång	24
10.5 Attityden till kursdeltagarna	25
10.6 Kursdeltagarnas förförståelse	26
10.7 Olika typer av deltagare	26
10.9 Förberedelser inför kursen.....	29
10.10 Presentationsteknik.....	31
10.11 Raster.....	31
10.12 Att utvärdera kursen.....	32
10.13 Allas möjlighet att förbättra kursen.....	32
11. GRUNDTRÄNING FÖR AGILITY	33
11.1 Belöningsövningar.....	33
11.2 Följsamhetsövningar.....	34
11.3 Stanna kvar.....	34
12. GRUNDLÄGGANDE HANDLING	36
<i>Bilaga: Checklista för arrangörer</i>	<i>37</i>
<i>Bilaga: Checklista för läraren</i>	<i>37</i>

1. VÄLKOMMEN TILL AGILITYINSTRUKTÖRSUTBILDNING, A1

Målet med utbildningen är att du som A1-instruktör ska kunna hålla kurser som syftar till att introducera nya ekipage i agility.

A1-utbildningen kommer att ge dig en grund att stå på i din roll som instruktör för nybörjare. Agility är en sport där utvecklingen går fort. Det är därför viktigt att du som A1-instruktör håller dig uppdaterad med vad som händer inom sporten, både vad det gäller tävling och träning.

Utbildningen omfattar minst 32 lektionstimmar á 45 minuter. Om utbildningen arrangeras som helkurs innebär det fyra heldagar. Kurstiden kan även fördelas på kortare pass, till exempel på kvällstid. Individuellt hemarbete tillkommer. Utbildningen avslutas med ett skriftligt slutprov som utförs som en hemuppgift. För varje del i kursen kommer läraren att bedöma din insats som "godkänd" eller "komplettering krävs". Vid "kompletterings krävs" är det upp till läraren att avgöra hur kompletteringen ska ske. För att få auktorisation som A1-instruktör måste du vara godkänd i kursens samtliga delar enligt den tidplan som läraren anger.

2. ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR AGILITYINSTRUKTÖRSUTBILDNINGAR

Agility är en tävlingsgren för vilken Svenska Agilityklubben är huvudman. Svenska Agilityklubbens agilityinstruktörsutbildningar syftar till att ge kunskap och kompetens för att kunna utbilda hundägare och hundar inom agility. Svenska Agilityklubbens agilityinstruktörsutbildningar är uppdelade i två steg.

2.1 A1-instruktör

Agilityinstruktörens främsta uppgift är att ge kursdeltagaren kunskap så att denne själv kan träna både sig själv och sin hund i agility. A1-instruktören ska kunna leda agilitykurs på grundnivå, med fokus på hinderinlärning och grundläggande handling.

2.2 A2-instruktör

Ska kunna leda agilitykurs som syftar till att vidareutveckla deltagaren med tanke på hundens väg på agilitybanan, handling och förberedelser inför tävling.

3. Kursplan för agilityinstruktör, A1

Kursplan	
Mål	Kunskap att leda agilitykurser på grundnivå
Titel	Agilityinstruktör A1
Krav för deltagande	<ul style="list-style-type: none">o Tävlat minst officiell klass 1o Tränat hund från nybörjare till klass 1o Varit hjälpinstruktör vid agilitykurs, vid minst 6 tillfälleno Vara medlem i en SKK-ansluten klubb.o Ha en referens ifrån agilityperson
Arrangör	Klubb inom Svenska Kennelklubben (SKK)
Kursledare	Svenska Agilityklubben Agilitylärare
Längd	Minst 32 lektionstimmar á 45 minuter. Individuellt hemarbete och skriftligt slutprov.
Bevis	Godkänd elev tilldelas bevis genom Svenska Agilityklubbens kansli.

4. KRAV FÖR AUKTORISATION

Nedan kan du läsa om vad som krävs för att bli auktoriserad A1-instruktör.

4.1 Obligatoriska moment

I utbildningen ingår obligatoriska moment. De är:

- Praktik med nybörjarekipage som klubben tillhandahåller.
- Muntlig redovisning av kursplan. Kursplanen utarbetas som en hemuppgift och redovisas inför hela gruppen eller del av grupp.
- Muntlig redovisning av agilityövning för nybörjarhundar. Redovisningen förbereds som en hemuppgift och presenteras för gruppen.
- Slutprov. Ett skriftligt prov som görs hemma och sedan skickas till läraren enligt instruktion.

4.2 Godkännande

För varje del i kursen kommer läraren att bedöma din insats som "godkänd" eller "komplettering krävs". Vid "komplettering krävs" är det upp till läraren att avgöra hur kompletteringen ska ske. För auktorisation som A1-instruktör måste du vara godkänd i kursens samtliga delar. Du måste också vara närvarande på 80% av kurs tiden. Om du ska lämna in komplettering för någon del prata med läraren så att du är helt säker på vad det är du ska göra.

4.3 Auktorisation

Läraren skickar in redovisningsblanketten till Svenska Agilityklubbens kansli, som utfärdar bevis för auktorisation och skickar detta till deltagaren.

5. KURSLITTERATUR

- Arbetsplan: Agilityinstruktör, A1
- Agilitytävlingsregler
- Valfri agilitybok

6. AGILITYHISTORIK

Agilityns historia började i England år 1977, då Peter Meanwell tillfrågades om han kunde konstruera en hinderbana för hundar som ett pausprogram på utställningen "The Cruft's Dog Show". Den första uppvisningen gick av stapeln i februari 1978. Responsen blev enorm, publiken älskade det. 1979 fick agility officiell status och erkännande som en egen hundsport i England.

6.1 Agilityn kommer till Sverige

Agility introducerades i Sverige 1985 av Marie Hansson. Sveriges Hundungdom blev huvudman för den nya sporten och var så under perioden 1985 till 1994. 1987 fick agility officiell status inom SKK-organisationen. Samma år arrangerades ett första agility-SM i Stockholm. Eftersom agility aldrig blev den renodlade ungdomssport man från början trodde övertog SKK huvudmannaskapet för agilityn 1994. Från 1996 fram till 2007 var ansvaret för den nationella agilityverksamheten delegerad till Svenska Brukshundklubben (SBK). Det dröjde fram till 2007 innan SBK blev huvudman för agilityn i Sverige.

6.2 Svenska Agilityklubben

Sedan 2015 är Svenska Agilityklubben officiellt huvudman för agilitysporten i Sverige. 2014 var ett övergångsår från SBK till Svenska Agilityklubben där SKK officiellt var huvudman för agilityn även om det i praktiken var Svenska Agilityklubben som skötte verksamheten.

Svenska Agilityklubben är en verksamhetsklubb under SKK med ansvar för tävlingsverksamhet, utbildningsadministration, SM, landslag och regler.

6.3 Klasser

Fram till och med 2001 tävlade man i två storleksgrupper; mini upp till 40 cm och fri mankhöjd som var öppen för alla, men där i praktiken hundar över 40 cm tävlade. Från början var klasserna startklass, debutantklass och segrarklass samt en öppenklass som alla fick starta i. Hunden kvalificerade sig till segrarklass genom två vinster i debutant- eller öppenklass. Samtliga klasser innehöll alla hinder, utom startklassen som var en hoppklass.

1996 ändrades namnen till startklass, klass 1, klass 2 och klass 3, där öppenklassen var klass 2. Uppflyttningsreglerna förblev dock desamma en tid till.

Regelrevideringen 2002 ändrade storleksindelningen till small, medium och large, vilket fortfarande är den storleksindelning som gäller internationellt.

Klasserna ändrades samtidigt till de nuvarande klass 1, 2 och 3 (agilityklass respektive hoppklass) samt agilitylagklass och hopplagklass.

Vid regelrevideringen 2012 infördes att hundar mellan 43 och 44,99 cm fick välja mellan att tävla i large eller i medium i nationella klasser. Uppflyttningsklass blev frivillig.

2017 genomfördes en stor förändring där vi nu har fem storleksklasser på nationella

tävlingar: Extra small, small, medium, large och extra large. Hundar som mäts in i extra small eller large får välja om de vill tävla i den storleksklassen eller i den över, vilket är den höjd som gäller internationellt.

6.4 Regelrevidering

Regelrevidering sker vart 5:e år och alla klubbar anslutna till SKK har rätt att yttra sig i regelrevideringen.

6.5 SM

Svenska Mästerskapen i agility har från 1993 till 2004 arrangerats tillsammans med lydnads- och bruks-SM. Från och med 2004 fram till 2013 har lydnaden och agilityn ett gemensamt SM-arrangemang, medan bruksgrenarna har ett eget SM. Sedan Svenska Agilityklubben tog över ansvaret för agilitysporten har vi ett eget SM.

6.6 Agilityns utveckling

Det är svårt att beräkna exakt hur många som faktiskt håller på med agility som träningsform, men antalet tävlingsstarter har ökat kraftigt de senaste 20 åren. De senare åren kan du följa på Svenska Agilityklubbens hemsida under rubriken Tävlingsstatistik.

7. ORGANISATION

Svenska Kennelklubben (SKK) är hundägarnas riksorganisation. SKK ingår, liksom de flesta andra länders kennelklubbar, i den internationella organisationen FCI. Huvudparten av all verksamhet bedrivs ute i landet av de många klubbar som ryms inom organisationen.

Agility är en allmän hundsport. Det innebär att alla hundar, även blandraser, är välkomna att delta och du kan vara medlem i vilken SKK-ansluten klubb som helst.

7.1 Länsklubbar

Länsklubbarna arrangerar aktiviteter inom länet, till exempel kurser, studiecirkel och utställningar. Utställningarna är öppna för alla raser.

7.2 Specialklubbar

En specialklubb har ansvar för en eller flera raser i frågor som till exempel rasstandarder och bestämmelser för prov. Specialklubbar har rätt att arrangera officiella prov och har ofta träffar, kurser eller utställningar speciellt inriktade mot den eller de raser man har ansvar för. Många ger också ut en medlemstidning om klubben och sin(a) ras(er).

7.3 Rasklubbar

Inom specialklubbar med flera raser finns ofta underavdelningar, rasklubbar, för de olika raserna. Rasklubbarna fungerar ungefär som specialklubbarna, men är endast rådgivande i exempelvis standardfrågor.

7.4 Verksamhetsklubbar

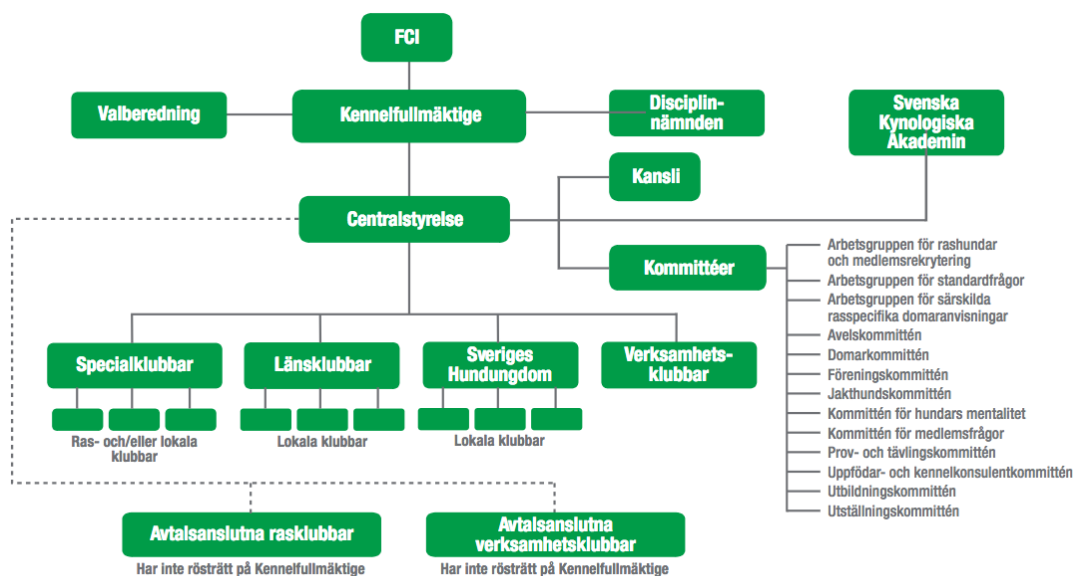
En verksamhetsklubb ansvarar för, håller utbildningar och arrangerar tävlingar/prov i olika hundsporter. Vissa verksamhetsklubbar riktar sig till samtliga hundraser medan andra vänder sig till några utvalda hundraser. Svenska Agilityklubben är en verksamhetsklubb.

7.5 Sveriges Hundungdom

Sveriges Hundungdom är SKK:s ungdomsförbund och vänder sig till ungdomar mellan 6 och 25 år. Förbundet har ett eget kansli, omkring 65 lokala klubbar över hela Sverige och drygt 7 000 medlemmar.

7.6 Avtalsanslutna rasklubbar

Avtalsanslutna rasklubb är en rasklubb som inte ingår i en specialklubb och vars verksamhet regleras av avtal mellan SKK och rasklubben. Syftet med en anslutning som rasklubb är att klubben på sikt ska kunna anslutas till en befintlig specialklubb, bli en egen specialklubb eller tillsammans med andra närliggande raser bilda en specialklubb. Denna anslutning sker i olika steg och stadgar för avtalsanslutna rasklubb fastställs av Centralstyrelsen.

Organisationsdiagram för Svenska Kennelklubben

Agilityverksamhet bedrivs främst på lokalklubbar inom Svenska Brukshundklubben och Sveriges Hundungdom, i Svenska Agilityklubbens aktivitetsgrupper, samt på vissa lokala kennelklubbar. Alla dessa klubbar och grupper tillhör SKK-familjen.

7.7 Svenska Agilityklubben

Svenska Agilityklubben är en av SKK:s specialklubbar. Svenska Agilityklubben är agilityns huvudman sedan 2014.

Agility är en allmän hundsport som kan bedrivas av alla klubbar inom SKK-organisationen, men det är huvudmannen som kommer att driva utvecklingen och genomföra förändringar.

Även om du bara är aktiv på din lokala klubb så ingår du i en helhet där den centrala nivån angår dig. Svenska Agilityklubbens möjligheter att ge bra service och utveckla sporten ökar med antalet medlemmar.

Svenska Agilityklubben är huvudman för agility med ansvar för:

- IT-system för anmälan, tävlingar och resultat
- Utbildningsplaner för domare, tävlingsledare och instruktörer
- SM, och SM-kvalificering
- Landslag och landslagskval
- Regler och regelrevidering
- Aktivitetsgrupper

En aktivitetsgrupp ligger organisatoriskt under Svenska Agilityklubben, men är inte en egen klubb och kan därför inte ta ut något lokalt medlemskap. Däremot kan en aktivitetsgrupp arrangera träningar, kurser och officiella tävlingar (officiellt är det Svenska Agilityklubben som står som arrangör för tävlingarna).

Svenska Agilityklubben

7.8 Ditt ansvar som instruktör

Det du som instruktör bör känna till är att:

- Svenska Agilityklubben är huvudman för agilityn i Sverige och det är en specialklubb under Svenska Kennelklubben, jämställd SBK och SHU.
- Det är Svenska Agilityklubben som ansvarar för agilityutbildningar.
- Agilityverksamhet bedrivs på både SBK:s lokalklubbar, hundungdomsklubbar, lokala Kennelklubbar och i Svenska Agilityklubbens aktivitetsgrupper. Samtliga kan också arrangera utbildningar och utbilda sina medlemmar till agilityinstruktörer, domare samt tävlingsledare.

8. INLÄRNINGSTEORI

Det är viktigt att ha förståelse för hur inläring fungerar när du ska träna en agilityhund – eller en människa. Principerna är de samma oavsett vilken art du jobbar med.

8.1 Två typer av inläring

När du tränar din hund sker hela tiden två typer av inläring samtidigt. Den ena typen är den du kanske tänker mest på – inläring genom konsekvenser, vilket brukar kallas operant inläring. När du belönar något hunden gör ökar sannolikheten att beteendet upprepas i framtiden. Operant inläring handlar om viljestyrda muskelrörelser, som att sitta, hoppa, nosa, titta åt ett visst håll, och så vidare. Den andra typen kallas för klassisk inläring – eller klassisk betingning. Den återkommer vi till.

Ibland kallas träning där man bygger på hundens eget initiativ för operant inläring, eller operant träning. Men egentligen är all inläring där konsekvenser påverkar viljestyrda beteenden, definierad som operant inläring. I inlärningspsykologin hamnar alltså även metoder som baseras på obehag och tvång, eller mycket hjälpande och lockande, inom kategorin operant inläring.

8.2 De fyra konsekvenserna

Att ge en belöning för beteenden som du vill se mer av, kallas på fackspråk för positiv förstärkning. Ordet förstärkning används när en konsekvens gör att ett beteende blir starkare eller mer frekvent. Att det står "positiv" innan, betyder att vi har tillfört någonting (en belöning i det här fallet). I vissa fall kan vi också använda oss av en konsekvens som kallas för negativt straff. Straff innebär att vi får mindre av beteendet och negativ betyder att vi har tagit bort någonting. Negativt straff är alltså motsatsen till positiv förstärkning. Vi kan ta bort belöningar, eller möjligheten att förtjäna belöningar, för att minska förekomsten av oönskade beteenden.

I hundträning är det de konsekvenser ett beteende får som formar beteendet. Hunden kommer att upprepa beteenden som får en trevlig konsekvens, och undvika beteenden som leder till obehagliga konsekvenser. Det är lätt att fokusera väldigt mycket på hur man ska få hunden att utföra ett beteende, men glömma att det är hur man belönar beteendet som avgör om hunden kommer att vilja göra det igen. Olika tekniker för att få fram beteenden kan naturligtvis vara bra att fundera över, men det är alltid konsekvenserna som formar beteendet för framtiden. Det är till exempel lätt att locka en hund till sig genom att springa bort från den, göra roliga ljud eller låtsas att man har fått syn på något spännande, men om du inte har något bra att erbjuda när hunden kommer, kommer den snart att sluta komma när du lockar på den.

	Beteendet mer sannolikt	Beteendet mindre sannolikt
Lägger till +	Positiv förstärkning	Positivt straff
Tar bort -	Negativ förstärkning	Negativt straff

8.3 Belöningen är viktigast

Det är belöningarna som berättar för hunden vad du vill se mer av; belöningarna blir hundens information i träningen. Det är viktigt att belöningen är någonting som hunden verkligen tycker om. Det är alltid hundens beteende, som berättar för dig om belöningen är bra nog. Om hunden villigt upprepar beteenden som han har fått belöning för kan du räkna med att du har hittat rätt. Om du märker att din hund snabbt blir uttråkad och inte verkar vilja upprepa det du ger belöning för, måste du avbryta och hitta någonting bättre. Att hitta och utveckla bra belöningar är nyckeln till framgångsrik hundträning.

En belöning måste inte alltid vara någonting du ger hunden, det kan vara vad som helst som hunden tycker om att göra. På agilitybanan finns det många saker som kan vara belönande för hunden: att hoppa över favorithindret, att få starta från ett kontaktfält eller från startlinjen eller att du springer fort med hunden. Därför är det lika viktigt att tänka på vilket beteende du belönar när du låter hunden starta i början på en bana som när du ger honom en godbit. Är det beteendet att hunden sitter helt stilla innan han får starta eller att han smyger fram några steg?

8.4 Klassisk betingning

Den andra typen av inlärning påverkar träningen i hög grad även om vi inte alltid tänker så mycket på den. Den kallas klassisk betingning och handlar om de känslomässiga associationer som hunden gör. Varje gång hunden får en belöning känner han förhoppningsvis glädje – annars är det ingen bra belöning – och kanske upphetsning. Den känslan kommer att associeras med de upplevelser som händer precis innan belöningen. Om hunden får belöningen snabbt efter en händelse och den väcker positiva och alerta känslor hos hunden kommer hunden efter några upprepningar att känna sig glad och vaken så fort han ser agilityhindren eller får ett visst kommando.

Även negativa känslor associeras till olika intryck, och generaliseras lätt. Om hunden blir skrämmd av någonting på agilitybanan kan den känslan associeras till det hunden upplevde precis innan. Frustration är också en känsla som snabbt associeras till kommandon, hinder eller situationer. Om träningen är stressande och gör hunden frustrerad för att han inte förstår vad som förväntas av honom kanske han snart börjar skälla eller bita i föraren så fort han kommer till agilitybanan. Vissa hundar hanterar frustration och osäkerhet genom att bli långsamma och ointresserade. Om hunden inte är säker på till exempel slalom kanske han börjar nosa i marken eller röra sig långsamt så fort han hör slalomkommandot eller ser slalomhindret.

Det är viktigt att tänka på vilka känslor träningen väcker hos hunden, eftersom klassisk betingning – associationen mellan situationer och känslor – ofta sätter djupare spår än den operanta betingningen. En dålig känsla för ett kommando eller ett hinder kan å ena sidan sitta kvar länge trots att du har löst ursprungsproblemet. Å andra sidan kan du utnyttja belöningarnas goda känslor för att ge hunden positiva känslor för agility. Se till att belöningen kommer snabbt i samband med uppgiften och att belöningen väcker den känsla du vill att hunden ska ha. Om du vill att hunden ska bli snabbare och mer energisk på agilitybanan bör du se till att belöningen är fartfylld och häftig.

8.5 Lyckas med träningen

- Lägg upp övningarna så att det är lätt att göra rätt och du kan få in många repetitioner på kort tid. Träna på en sak i taget – då blir det tydligt för hunden vad han får belöning för.
- Se till att belöningen dyker upp precis när hunden gör rätt. Om belöningen kommer några sekunder efter rätt beteende blir det svårt för hunden att förstå vad du var ute efter. Och om hunden hinner göra något annat mellan rätt beteende och belöning associeras belöningen med det senare beteendet. Att belöningen dyker upp vid rätt tid brukar kallas "tajming".
- I agility är belöningens placering och riktning ofta väldigt viktig. Agilityhunden ska alltid vara fokuserad på nästa hinder, inte titta på dig. Tänk dig att det går en linje från ett hinder till nästa. En grundregel är att belöningen ska komma på den linje du vill att hunden ska fokusera på. Fundera över hur och var du ska placera belöningen innan du börjar träna. Ibland passar det bra att ge en godbit från handen, ibland är det bättre att låta hunden springa till en skål med godis på marken, eller att kasta en leksak framför hunden.
- Tänk igenom dina kriterier – alltså vad hunden måste göra för att du ska belöna. Börja med att tänka igenom precis hur du vill att hunden ska utföra hindret eller uppgiften som du tränar. Fundera också på vad du inte vill ha. Att ha en klar målsättning är en viktig utgångspunkt för träning. När du vet vad hunden ska göra i slutändan kan du bryta ner det i mindre delar och bestämma dig för vad hunden ska göra för att få belöning i precis det här passet. Kriteriet ska vara lätt att förstå, lätt att uppnå och föra dig närmare slutmålet.
- Öka svårigheten gradvis, helst i många små steg. Om det blir mycket fel får du göra det enklare igen tills ni är redo att gå vidare. Sätt bara ihop delar till en helhet när delarna fungerar bra var för sig.
- Träna i korta pass! Inläring kräver mycket koncentration från både hund och människa. Håll dina pass en till tre minuter långa och ge sedan hunden en liten paus medan du funderar på vad ni ska hitta på i nästa pass. Även om du inte upplever att hunden har hunnit bli trött gör pausen att ni båda kan fokusera bättre. Ett agilitylopp pågår under ungefär en halv minut och

intensiteten är hög. Vänj hunden vid att träningen är fartfylld och fokuserad under kort tid. Agilityhunden ska vara explosiv snarare än uthållig. Långa träningspass kan göra hunden långsam och oengagerad. Vissa hundar blir aldrig långsamma eller oengagerade, men kvaliteten på träningen minskar när kropp och huvud blir trötta. Hunden blir kanske lättare frustrerad och gör fler misstag.

8.6 Locka med belöning eller tänka själv?

Att locka med belöning i handen är ett vanligt sätt att lära hunden saker och är något som verkar vara ett förstaval för nybörjare eftersom grundtanken är enkel att förstå. Det är ofta ganska enkelt att locka hunden över eller genom agilityhinder utan att hunden behöver ha lärt sig någonting innan. Det kan kännas bra eftersom du ser att hunden utför hinder som den aldrig sett förut på ett sätt som i alla fall liknar slutmålet.

Det finns flera nackdelar med att förlita sig för mycket på lockande med belöning i handen. I agility ska hunden vara snabb, självständig och ha fokus på linjen vidare. Om hunden har fokus på belöningen du håller i får du lätt en hund som inte riktigt släpper iväg på egen tass. Den följer bara i ditt tempo och har svårt att utföra hinder självständigt om du inte är i rätt position. Det är också lätt att hunden inte riktigt förstår vad du försöker lära den när du bara lockar den över eller genom hinder. Fokus blir mer på belöningen än på uppgiften, och när du tar bort hjälpen försvinner ofta både motivation och förståelse.

Det kan vara mer ändamålsenligt att låta hunden springa till en utlagd belöning istället för att följa en belöning i förarens hand. Fördelen med den typen av lockande är att hunden uppmuntras att fokusera framåt och vara självständig. Nackdelen är att det kan vara svårt att kontrollera belöningen när du inte har den i handen och hunden riskerar att få belöning för fel beteende om han springer till den utan att ha utfört uppgiften korrekt. Du kan lösa detta genom att ha en medhjälpare som kan styra belöningen eller genom att använda en stängd godisburk eller en godismaskin. Om du har en positiv och god lydnad på hunden kan du kanske kalla in honom från en utlagd belöning men det är viktigt att det inte blir tjatigt och negativt för hunden.

Det finns många fördelar med att basera träningen på så lite hjälper som möjligt. Du slipper fundera på vad hunden verkligen har förstått och hur du ska plocka bort hjälperna. Du tvingas dela upp uppgifter i små delmål som hunden har en god chans att klara av. Hunden blir aktiv och delaktig i processen, något som ofta ökar motivation och entusiasm.

Svårigheten är att lyckas dela upp träningen i så små steg att hunden inte blir frustrerad eller osäker. Du vill ju belöna varje litet steg vidare mot slutmålet. Det kan också kännas lite trögt i början om din hund är passiv och van vid att bli visad. Men det är ofta just de hundarna som har mest nytta av shaping eftersom de blir mer aktiva och engagerade i träningen när de får belöning för att ta egna initiativ.

Ofta kan det vara en bra idé att få igång hunden med någon typ av hjälp, men sedan snabbt gå vidare till att hunden får utföra beteendet innan du presenterar belöningen.

Du kan till exempel låta honom hoppa över ett hinder till en utlagd belöning några gånger och sedan vänta på att hunden själv tar ett steg mot hindret innan du kastar belöningen. Då ökar du chansen för att hunden ska prova beteenden i rätt riktning och du kan sedan öka hundens förståelse genom att belöna sådant som hunden gör själv. Det är viktigt att träningen går framåt hela tiden – du är inte klar när hunden kan utföra en uppgift på enklast möjliga sätt. Fundera på hur du i små steg kan göra det svårare så att hunden visar mer och mer förståelse för uppgiften i varje pass.

8.7 Beteendeanalys

Ett användbart tankesätt för att analysera träningsituationen där en försöker påverka hundens beteende är det som kallas för beteendeanalys. De tre områden som ska analyseras är följande:

S ituation
B eteende
K onsekvens

Situationen: Vad har lett fram till situationen du nu står inför? Vad är det som triggat nuvarande beteende?

Beteende: Beskriv responsen hunden ger på situationen ovan. Observera att det bara är vad hunden faktiskt gör, det beteende du kan observera, som ska beskrivas.

Konsekvens: Det som händer efter beteendet är vad som avgör om det sannolikt kommer att upprepas eller om det inte kommer att upprepas.

När du kartlagt ovanstående har du en bra grund för att upprätta en träningsplan.

9. HINDERINLÄRNING

Under en nybörjarkurs i agility är det vanligt att man går igenom alla hinder och inläring av dem. Många hinder tar tid för hunden att lära sig och det är sällan realistiskt att hunden ska kunna alla hinder när kursen är slut. Det är bättre att lägga en bra grund och ge föraren verktyg för fortsatt träning, än att slarva och skynda för att bli klar på några veckor.

Många nybörjare har inga direkta tävlingsambitioner och vill helst bara se hunden ta hindren på något sätt. Det är väldigt förstärkande för nybörjare att se hunden utföra hinder, oavsett om det görs korrekt eller inte. Som instruktör är det viktigt att motivera och förklara för deltagarna varför det är viktigt med grundlig inläring av hindren:

- **Säkerhet.** Hunden kan skada sig om man slarvar med inläringen och går för fort fram. Det kan till exempel vara bra att påpeka att regeln om att hunden ska trampa på kontaktfälten kom till av säkerhetsskäl från början. Det är inte ansvarigt att bara låta hunden leka på agilityhindren utan att först lära in hur de ska utföras på ett säkert sätt.
- **Motivation och fokus.** Det är roligare för hunden att träna om han får tydliga uppgifter och mycket belöning för rätt beteende. Otydliga uppgifter och att träna på för många saker samtidigt kan göra att hunden tycker att träningen är tråkig eller att han blir frustrerad och stressad.
- **Framtida tävlande.** Många nybörjare som inte har tävling som mål blir ändå intresserade av tävling senare under hundens liv. Genom att lära in hindren på ett bra sätt stänger man inga dörrar för en framtida tävlingskarriär.

9.1 Introducera alla hinder

En del hinder går snabbare att lära hunden än andra. Rund tunnel och hopp hinder brukar gå snabbt att få hunden att utföra även om det kan ta tid för hunden att lära sig alla aspekter av hopp hinder, till exempel svängar, självständighet och höjd på bommarna. Kontaktfältshindren och slalom är ofta de hinder som tar längst tid och är svårast att lära in.

Ett sätt att lägga upp en kurs är att börja med de enkla hindren och föra in de svårare senare under kursen. Man kan å andra sidan också tänka att det är viktigt att börja tidigt med de svårare hindren, så att kursdeltagarna får längre tid på sig att träna på dem under kursen. Tänk på att det inte behöver vara svårt att träna på kontaktfältshinder eller slalom. Det är upp till dig att lägga upp övningar som är enkla för både förare och hund att förstå. Kontaktfält kan till exempel tränas helt utan hinder till en början och slalom kan tränas med till exempel bara två pinnar eller en öppen allé.

Över huvud taget är det viktigt att tänka igenom vad som kan göras för att göra det lätt för hunden att göra rätt i början. Här kommer några förslag på hur du kan förenkla hinder när du påbörjar inläringen:

- Låga hopp hinder eller bara hinderstöd

- Löst däck utan ram som kan stå på marken
- Hinderstöd som blockerar utrymmet mellan däck och ramen
- En väldigt kort tunnel med stor diameter. Om klubben inte har en sådan kan du trycka ihop en tremeterstunnel, hålla ihop dem med spännband och lägga en fäll i botten så att hunden inte trampar direkt i botten som nu är hoptryckt.
- Platt tunnel med medhjälpare som håller upp änden.
- Kort långhopp med hinderstöd som infångare för att uppmuntra hunden att hoppa i början.
- Kontaktfältsövningar på upp-och-nedvänd låda med target
- Balansbomsuppfart som leder till ett lågt bord med godisskål. Träna hunden att gå på smal bräda utan att blanda in kontaktfält.
- "Bang"-lekar på änden av gungbrädan bara några centimeter över marken.
- Slalom i allé, 2x2-metoden eller fyra slalompinnar med bågar

9.2 Inläring av kommandoord

För oss människor är det naturligt att säga hindernamn och andra kommandon till hunden så fort som möjligt eftersom vi kommunicerar på det sättet med varandra. För att inläringen ska bli så bra som möjligt är det dock bättre att vänta med kommandon tills hunden förstår beteendet han ska utföra. Om vi lägger på kommandon för tidigt riskerar vi att hunden antingen kopplar ordet till ett felaktigt beteende eller att han blir frustrerad eftersom han inte förstår vad vi ber om. Försök att förklara för kursdeltagarna att det är klokt att vänta med kommandon tills hunden med säkerhet och glädje utför uppgiften.

Det är viktigt att tänka igenom vilka kommandon man vill använda på banan och vad de ska betyda, för att sedan träna på dem systematiskt. Det går alldeles utmärkt att ta sig runt en agilitybana utan ett enda verbalt kommando, hunden lär sig mycket lättare att följa våra rörelser än att lyssna på vad vi säger – speciellt om det vi säger inte är samma som det vår kropp visar.

Låt kursdeltagarna fundera och diskutera kring vilka kommandon som kan vara lämpliga att ha på banan. Måste man ha olika kommandon för hopp, däck och långhopp? Man kan ha det, men ofta är det enklast att använda samma. Vilka kommandon är det viktigt att hunden kan skilja mellan? Det kan till exempel vara väldigt bra att ha klart skilda kommandon för gungbrädan och balansbommen. Hindren kan se lika ut vid första anblicken, men det kan bli väldigt fel om hunden utför fel beteende i tron att det är det andra hindret. Det kan också vara väldigt smart att hunden kan skilja mellan kommando för kontaktfältshinder och tunnlar eftersom tunnlar kan ligga så nära uppgången på ett kontaktfältshinder att det blir svårt att visa skillnaden med kroppen. Kan man ha olika kommandon för ett hinder beroende på hur det ska utföras? Det är till exempel vanligt att ha olika kommandon för

hopp hinder beroende på hur hunden ska hoppa det. Man kan ha ett kommando för långa hopp och ett för tigha svängar. Man kan ha ett tredje kommando för att ta gå runt hinderstödet och ta hopp hindret från baksidan. Det finns de som har upp emot tio olika kommandon på hopp hinder, beroende på hur hunden ska hoppa det.

Låt också kursdeltagarna gå igenom sina kommandon och fundera på om de skiljer sig tillräckligt mycket från varandra. En del ord kan låta väldigt lika varandra. Eftersom hunden inte förstår talat språk är det viktigt att ljuden låter så olika som möjligt. Man behöver inte använda ord, ett kommando kan vara ett ljud som skiljer sig från andra signaler, till exempel ett rullande "rrrrr" eller ett "schhhh". Ord som låter lika varandra kan göras mer tydliga genom att de sägs med olika tonhöjd eller tonfall.

När vi ska lära hunden ett kommando är det bra om hunden förstår och tycker om beteendet först. Då undviker vi att associera ordet med fel beteende eller med osäkerhet och frustration. Det är också bra om vi kan få hunden att utföra beteendet utan att använda kroppsspråk. När vi visar hunden med kroppen är risken nämligen att hunden inte lyssnar på vad vi säger. Hundar väljer alltid att läsa vårt kroppsspråk istället för att lyssna på oss om de kan välja. Om du använder hjälper för att få hunden att utföra beteendet bör du tänka på att ge det verbala kommandot innan du påbörjar hjälpen. En hjälp som inte rör sig, till exempel en utplacerad belöning, är bättre än en rörelse från föraren i det här fallet.

Lägg in kommandot precis innan hunden startar beteendet. Eftersom du redan har sett till att hunden kan och tycker om beteendet kan du förutsäga att hunden kommer att utföra det, och kan därmed säga ordet innan hunden påbörjar rörelsen. Här kommer ett exempel på hur första passet där du lägger kommando på tunneln kan se ut:

- Låt hunden springa igenom tunneln och få belöning utan kommando några gånger, så att du vet att han är sugen.
- Säg "genom" precis innan hunden startar mot tunneln och belöna när han går igenom. Upprepa några gånger
- Testa att få hunden att vänta lite på kommandot. Säg "genom" när hunden är stilla bredvid dig och se om han startar på kommandot. Belöna efter tunneln och upprepa några gånger.

9.3 Självständighet

Hunden ska inte bara klara av att ta alla hinder korrekt, det är också viktigt att han kan göra det självständigt med föraren i olika positioner. Det kan vara svårt för nybörjare att förstå vikten av självständighet och hur man tränar det. Lägg upp övningar med självständighet som fokus redan från början. Tänk på att:

- Träna med hunden på både höger och vänster sida redan från början. Om ett ekipage är obekväma med att ha hunden på höger sida kanske det är på sin plats med lite följsamhetsövningar eller cirkelarbete där hunden får belöning från höger hand för att befinna sig på förarens högra sida.

- Belöningsplaceringen är viktig för att hunden ska bli självständig. Det är sällan som godis från förarens hand är den smartaste belöningen. Variera mellan utlagd belöning (godisskål, godismaskin eller utlagd leksak) och kastad belöning (leksaker eller godisburk). Om hunden har svårt att lämna föraren för att ta belöningen behöver det tränas separat.
- Många förare vill följa med hunden fram till varje hinder för att vara säker på att det blir rätt. Uppmuntra föraren att testa positioner som hen inte är helt bekväm med. Om man alltid skickar hunden från en position där man är säker på att hunden lyckas kommer man inte att utvecklas. Det gör ingenting om det blir fel ibland. Man kan göra om och göra det lite lättare, eller öka hjälperna för att hjälpa hunden att göra rätt utan att föraren behöver följa med hela vägen.

10. ATT HÅLLA KURS

10.1 Att tänka på när du försöker hjälpa en hundtränare att nå sina mål

- Målsättning – vilken är hundtränarens mål med träningen?
- Roll – i vilken roll försöker du hjälpa en hundtränare att nå sina mål? Är du en träningskompis (ni hjälper varandra på lika villkor), instruktör (berättar systematiskt hur en gör) eller en coach (som peppar och/eller utmanar)?
- Trygghet – eleven behöver känna sig trygg i situationen för att kunna lära sig något. För att känna sig trygg behöver eleven uppleva att du följer givna tidsramar (startar i tid och, lika viktigt, tar ansvar för att avsluta inom given tidsram), att det är ordning och reda på saker och ting, inga hundar står och skäller eller annat som stjäl elevens uppmärksamhet, samt att hundhållningen sköts i övrigt på ett sätt så att eleven inte behöver oroa sig för potentiell aggression mellan hundar, etc.
- Möjlighet att kognitivt uppfatta informationen – när du ska berätta om något, se till att dina ord inte dränks i något buller eller blåser iväg i motvind. När du ska visa något, se till att dina elever inte har solen i ögonen. Etc.
- Inlärningsstil – vi lär oss på olika sätt. Vi kan lära oss genom att ta till oss av teori (i en bok eller av en föreläsare etc.), genom att härma någon annan eller genom att själva pröva oss fram. Om din elev inte förstår vad du försöker förmedla, försök förmedla det på ett annat sätt!
- Informera om ett steg i taget – dela upp informationen till din elev i flera steg. Du kan med fördel berätta om alla stegen under en teorilektion men under praktiskt arbete instruerar du ett steg i taget.
- "Torrträna" utan hund – i all hundträning gör du klokt i att låta din elev pröva att utföra momentet "torrt", det vill säga utan hund, innan hunden blandas in. Det kan handla om att alltifrån att snabbt få upp godiset ur fickan till att öva på hur eleven ska sätta fötterna i en viss övning.
- Tajming! Hundträning är ett praktiskt hantverk och när du ska träna hundtränare behöver din belöningstajming vara, minst, lika bra som när du tränar hundar! Precis när din elev gör något bra ska du uppmärksamma det.
- Planera! Ju noggrannare du planerat lektionen med avseende på syfte och mål med övningarna desto större flexibilitet kommer du att ha för oförutsedda händelser. Ett mål kan ha flera möjliga vägar dit. Om du vet ditt mål kan du byta väg dit när hunden, hundtränaren eller omgivningen inte fungerar så som du hade tänkt. Givetvis är det viktigt att inte bara tänka på vad en ska göra

och varför utan också hur (och att anpassa detta till givna tidsramar), men när det oförutsedda inträffar är det frågan om varför som kommer att hjälpa dig att vara flexibel.

10.2 Praktisk planering

Att ha en agilitykurs är som att lägga ett stort pussel och försöka få alla bitar att stämma. Eftersom alla deltagare och alla hundar är olika och kan olika saker så blir pusslet ofta brokigt. Men det är en härlig känsla i slutet av kursen när du som instruktör märker att gruppen har gått framåt och lärt sig nya saker under träningen. Om du tycker att det är spännande och utvecklande att arbeta med människor så kommer du att trivas i rollen som instruktör. Att ha en hundkurs handlar om att jobba med människor och bara delvis om hundträning. För att lyckas väl är det viktigt att du har två saker väldigt klart för dig: vad din målsättning är med varje aktivitet och med helheten samt vilken plan du har för att nå dit. Ju bättre du planerar desto lättare är det att vara flexibel.

10.2.1 Hundens ålder på agilitykurs?

Lämplig ålder för hunden beror såklart på kursens inriktning (grundträning eller hinder exempelvis) och hundens fysiska mognad men Svenska Agilityklubbens policy för agilitytävlingar ger vägledning:

"Agility är en sport som har stor påverkan på en ung hunds växande kropp. Att påbörja hinderträning för tidigt kan vara skadligt. Så kallade blåbärsklasser ska ha en åldersgräns på minst 15 månader, och sådana klasser endast ska innehålla låga hopphinder och tunnlar. Slalom och balanshinder får inte förekomma. Inofficiella tävlingar som mer liknar officiella tävlingsklasser ska följa regler för officiellt tävlande även beträffande åldersgräns för deltagande."

10.2.2 Vem kommer på en nybörjarkurs i agility?

Instruktörens svar är enkelt: "En kurs där deltagaren har anmält sig för att hunden ska lära sig agilityhindren och handling". Eller något i den stilen... Verkligheten är allt som oftast en annan. En samling personer och hundar med olika bakgrund och ambition ska lära sig mer om något som det finns mycket blandade idéer om. Deltagare som tillfrågas första gången om varför de hamnade på agilitykursen kan ha mycket varierande svar:

Har sett agility på TV

Grannen sa att jag borde gå kurs

Agility verkar så roligt

Hunden tycker lydnad är tråkigt

Jag vill få nya bekanta och helst vänner

Lydnad verkar så svårt men agility verkar lätt!

Vill aktivera hunden med något

Variationen är hisnande. Tack och lov är det trots allt så att allihop förväntar sig någon form av agilityaktivitet – ge dem det! På nybörjarkursen är det instruktörens jobb att ha ett syfte (vilket betyder en avsikt med planeringen). På nästa kurs vet deltagarna vad agility är och mer om vad de vill.

10.3 Information – vad deltagarna hör

Det gäller att komma ihåg att kursarna inte ännu vet vart de är på väg. Börja alla förklaringar från noll, kanske har du tillgång till en hund som kan lite mer som kan visa. Kom alltid ihåg att det inte är vad du avsåg att förmedla som räknas, utan vad deltagarna på kursen hör. Kolla av vad de uppfattat! (Tips: Ett enkelt sätt att se efter helheten är att efter varje kurstillfälle be deltagarna skriva på en liten lapp vad det viktigaste de lärt sig på dagens kurstillfälle är.)

Försök att komma igång med praktiska övningar så fort som möjligt. Begränsa förhandspratet till de instruktioner deltagarna verkligen behöver till just den övning som ska genomföras. Som instruktör är det lätt att bli pratig. Vi kan så mycket, vi vill så väl – vi vill verkligen förklara allt! Tyvärr går mycket av den visdomen till spillo helt enkelt för att kursarna inte har tillräcklig praktisk kunskap och erfarenhet för att ta in all information. Vi människor orkar koncentrera oss och lyssna i max 20 minuter till något som är nytt för oss.

Det finns flera anledningar till att praktisk demonstration och träning ofta fungerar bättre än teori. Dels lär och förstår vi bättre det vi själva gör/har egen erfarenhet av. Dels varierar kursarnas tidigare erfarenhet så vi kan aldrig vara säkra på att alla verkligen förstår vad vi säger.

Vill du sedan ge mer – ta teoripasset sist. Då kan du prata om vad ni gjort idag och varför det fungerade eller inte. Då får deltagarna möjlighet att ställa frågor och kan relatera till det du säger och det som ni har gjort.

10.4 Framgång

Nu har vi kommit till det allra viktigaste: På agilitykurs går känslans av att lyckas oftast via hunden. Din uppgift som instruktör är att hjälpa deltagarna genom att ge dem övningar som deras hundar klarar av. Även instruktörens kompetens mäts ofta genom den egna hundens framgång eller motgång. Om hunden är "duktig" går resten av sig självt! Det gäller att kursen igenom presentera övningar som deltagarna kan klara, samtidigt som det bjuder en liten utmaning så att kunskapen ökar.

Kursdeltagare som känner sig lyckade blir också trevliga och generösa mot varandra – det ger bra stämning i kursen.

10.5 Attityden till kursdeltagarna

Redan när vi bestämmer oss för att bli instruktör har vi ofta någon slags föreställning av vad en kursdeltagare är eller elevsyn som det kallas inom pedagogiken. Vårt eget agerande är starkt knutet till vår elevsyn, det vill säga de deltagare, elever, vi förväntar oss att möta. Trots att den bilden är ofta vag och undermedveten, kommer vår elevsyn ändå att styra vårt sätt att planera och genomföra kursen. Två huvuddrag av elevsyn kan urskiljas:

Deltagarna ses som "tomma tunnor", det vill säga utan kunskap. Läraren är en dusch som under kursens gång ska fylla på så mycket som möjligt i varje "tunna". Läraren har och tar ett stort ansvar för allt som sker på kursen och lotsar deltagarna i varje steg. Vissa "tunnor" är stora och höga – kunskapen trillar i lätt och stannar kvar. Andra är smala och svåra att pricka, en del kanske till och med läcker!

Fördelen med denna grundsyn är att instruktören verkligen är noga med att förklara och instruera, deltagarna blir omhändertagna och trygga. Nackdelen är att kursen tenderar att kretsa kring instruktören, det är ju bara denne som har kunskapen. Som instruktör får du svårt att hinna med alla, dessutom blir det mycket väntetid för eleverna.

Istället kan deltagarna ses som kompletterande "kunskapsbanker". Visserligen kan de kanske mindre om det kursen handlar om, men de känner sin hund och kan en del annat sedan tidigare. Deltagarna kan vara med och lösa problem och ha idéer om träningen.

Fördelen med denna grundsyn är att man lättar på trycket på instruktören och lägger över ansvar på deltagarna. Du släpper fram flera idéer och fungerar mer som handledare. Nackdelen är att instruktionerna kan bli alltför vaga och vissa elever kan ta väldigt mycket utrymme utan att ha tillräckliga kunskaper.

Ofta är det bästa att blanda dessa två synsätt. Särskilt det första kurstillfället måste du utgå från att eleverna inte har några förkunskaper. Ger tydliga instruktioner om hur övningarna ska genomföras. Därefter lägger du redan nu över lite ansvar på deltagarna som får arbeta parvis. På så vis får de vara med och dela ansvaret för träning och resultat, inte bara för den egna hunden utan även andras. Med detta upplägg blir kursdeltagarna en resurs, deltagarna hjälper varandra och instruktören kan koncentrera sig på de knepiga situationerna. Efterhand får deltagarna ta ett större ansvar för övningarna, rita kombinationer och så vidare. Målet är ju också att de själva ska kunna fortsätta jobba på egen hand när kursen är slut.

Du har samma mål med deltagarna som deltagarna ska med sina hundar. Alla individer ska vara delaktiga i inläringen. En hund som är med och tänker själv lär sig snabbare och bättre. Det fungerar på samma sätt med människor. Alla individer lär sig bättre om de får en sak förklarad i taget och möjlighet att träna på den innan vi går vidare och lägger till något nytt.

10.6 Kursdeltagarnas förförståelse

Elevens förkunskaper är ofta lätta att ta reda på och ta till sig för instruktören. Vad kan egentligen eleven? Men elevens "förförståelse" som har att göra med ackumulerad kunskap/förståelse om/för agility har en vidare bemärkelse. Den mest grundläggande förförståelsen kan handla om huruvida eleven uppfattar agility som en idrott, sport eller lek eller kanske alltihop på en gång.

En annan viktig aspekt av förförståelse är att eleven bör ha någon form av förförståelse för de flesta saker du tar upp under kursen. Om eleverna helt saknar förförståelse för något innehåll så ligger det för långt bort från vad de kan ta till sig, troligtvis. Försök alltså ta reda på elevernas förförståelse och nivå av förkunskap innan du bestämmer dig för hur du ska undervisa dem.

Det samma gäller för elevernas ordförståelse. Är det bara vana hundmänniskor på din kurs? Då kan du antagligen använda en massa "nörd-begrepp", annars inte. Om eleverna exempelvis inte hört ordet kontaktfält tidigare behöver du tydligt introducera det, annars är eleverna chanslösa.

10.7 Olika typer av deltagare

Bortsett från att kursen består av många förväntningar och farhågor så är ju också alla människor olika som individer. Kurssituationen påverkar också olika människor på olika sätt.

Du kommer att träffa deltagare som bara vill ha kvitto på att de redan kan allt, deltagare som snarare ser sig som hjälpinstruktörer än deltagare, några kommer dit för att lära sig, andra vill mest lära känna nya människor. Många tycker att allt alltid är bra, andra brinner av förbättringslusta – och ibland tror de sig redan sitta inne med svaren.

I relationen till deltagarna gäller det att vara öppen och vänlig. En instruktör måste älska att säga samma sak många gånger. Vänta dig inte att alla kommer ihåg vad du sagt. Handen på hjärtat – kommer du ihåg allt som sagts till dig? Även om du har instruerat hela gruppen kan du räkna med att få säga samma sak till var och en personligen. Det beror inte på att du är dålig på att förklara eller på att du drabbats av enfaldiga elever. Det är alltid svårt att relatera personligen till det som sägs till många samtidigt.

Var tydlig i dina instruktioner om hur deltagarna ska arbeta samtidigt som kursarnas idéer måste få utrymme. Berätta vad du tänker säga, säg det, och berätta sedan vad du har sagt. Så presenteras till exempel nyheter och principen bygger på att du först ger en innehållsförteckning om vad som kommer, sedan kommer själva budskapet och du avslutar med att göra en sammanfattning av vad du just har sagt.

Berätta vad du tänker säga, säg det, ^[1]_[2]och berätta sedan vad du har sagt.

Det är din uppgift att se vilka av hundarnas beteenden som går att bygga vidare på och vilka som leder in i en återvändsgränd. Om du och deltagaren har olika uppfattningar gäller det att hålla diskussionen öppen. "Jaha, är det så du tänker", "Så har jag inte tänkt förut" eller "Det kan ligga något i det du säger" är vaga och bra uttryck att ta till för att avsluta utan att positionerna blir låsta. Om det går kan du ju lägga upp övningar som stärker dina argument – det gäller bara att avstå från "vad var det jag sa"!

Tänk på att som instruktör måste du vara lojal med hela gruppen. Absolut förbjudet är att beklaga sig över en deltagare inför en annan. Det tillhör också ett professionellt förhållningssätt. Dina instruktörskollegor kan säkert låna ett medkännande öra om du behöver lätta ditt hjärta!

10.8 Kursplanering

Att göra en genomtänkt kursplan är väl investerad tid. Även om kursen sällan blir exakt som du har tänkt dig, så är det viktigt att det finns en röd tråd som löper genom hela kursen. Strukturen ger kursen riktning och dessutom får kursledaren trygghet och framförhållning. Kursplanen är dessutom en god utgångspunkt för förändringar. Det är galler att kunna vara flexibel utan att tappa målet ur sikte och det är faktiskt lättare ju noggrannare du planerat

Ramplan

Eftersom vi nu faktiskt utgår från att den första planeringen inte kommer att hålla hela vägen (det hade inneburit att du inte anpassar dig efter kursdeltagarnas behov) så är det onödigt att detaljplanera hela kursen i förväg. Nöj dig med att göra en ramplanering. Där listar du upp syfte och målsättning samt huvuddragen i innehållet för varje kurstillfälle. Se därefter till att du planerar första och andra gången lite noggrannare. Fortsätt likadant genom kursen. Det betyder att du i din planering hela tiden ligger en gång före kursen i din planering. Om du vill spara dina krafter räcker det med att ligga en lektion före eleverna. Detta för att kunna tala om vad vi ska göra "nästa gång". Det betyder att innan kursen startar behöver du bara ha första och andra kurstillfället planerat. Detta eftersom du antagligen måste tänka om på någon punkt i din ursprungsplanering. Om du ändå vill ge deltagarna en planering första gången så se till att den är översiktlig så att du inte låser dig vid en planering som du

kanske ganska snart upptäcker att du inte är nöjd med. Om du måste ändra ditt tänk har du inte gjort en massa arbete i onödan, samtidigt som du har god framförhållning.

Kursens upplägg

Vissa klubbar har oerhört fasta normer för hur en kurs skall se ut. Det kan vara 10 gånger, 2 x 45 minuter med fikapaus i mitten. Andra klubbar är flexibla och har redan vågat sig på olika typer av kursupplägg. Det finns ingen central kursplan som stipulerar exakt hur en agilitykurs ska läggas upp. Tänk efter, prova olika vägar och hitta det som passar dig och din klubb.

Helg eller kvällar?

En nybörjarkurs kan genomföras som helgkurs, men vanligast är en eller två gånger i veckan. Eller förstås som ett mellanting. Allt har för och nackdelar.

En kvällskurs stämmer oftast med klubbens tradition, hålls i portioner med tid till träning och eftertanke mellan kurstillfällena, hundar och förare orkar ta till sig kursinnehållet och hinner inte trötta ut sig fysiskt. Instruktören slipper binda upp en hel helg och deltagarna har möjlighet att träna på egen hand mellan kurstillfällena

Under en helgkurs har du troligtvis alla deltagare med dig hela tiden och de har satsat den helgen på att lära sig "allt" om agility. Du slipper stressa iväg efter jobbet många veckor i sträck, hetsiga hundar hinner ofta lugna ner sig och det blir ofta en fin gemenskap i helgkursen, lite av "lägerkänsla" kanske?

Kurser med flera kurstillfällen

Detta är den vanligaste kursformen. Den känns också säkrast eftersom instruktören själv hinner reflektera och göra justeringar under kursens gång. Är klubben flexibel kan du själv bestämma hur många kurstillfällen din kurs ska ha. Tio gånger är vanligt, men ofta lite för mycket. Få hundar orkar lära nytt under tio veckor i sträck. Det kan vara bättre att köra sex eller åtta gånger, ta paus och sedan kanske fylla på med en fortsättningskurs. Naturligtvis anpassar du målet efter hur många tillfällen du har bestämt dig för.

Helgkurs

Har du bestämt dig för att ha en helgkurs kommer planeringsarbetet att bli omfattande inför din första kurs. Låt inte det avskräcka dig, men tänk på att du har små möjligheter att fixa till saker under kursens gång. Det brukar bli ett praktikpass på förmiddagen och ett till på eftermiddagen och teori och lunchrast i mitten. Avsluta med en kortare sammanfattning av dagen precis som du skulle ha sammanfattat en kvällslektion.

Inträdesprov

Det blir allt vanligare med inträdesprov till agilitykursen. Åtminstone om klubben har en bra vardagslydnadsverksamhet är det en bra idé. Det behöver inte vara så

märkvärdigt, inkallning med störning och att hunden kan följa föraren när andra hundar är i närheten räcker för att göra kursen mer lätthanterlig. Klarar ekipaget inte detta är det bättre att de tar privatlektioner – både för deras eget och andras välmående och för resultatets skull.

10.9 Förberedelser inför kursen

Att vara förberedd är självklart i teorin, men ibland svårt i praktiken. Eftersom du aldrig riktigt vet vem som var på klubben före dig måste du gardera sig mot obehagliga överraskningar. Att vara förberedd betyder att du vet vad som ska göras och när det ska göras. Ta med dig egna OH-pennor och räkna inte med att projektorn går igång på första försöket.

Däremot kan det gott ingå i kursen att alla hjälps åt att ställa i ordning, och plocka bort hindren. Det finns även en pedagogisk poäng med att eleverna lär sig hur du tänker när hinder ställs ut eller när olika kombinationer byggs liksom hur hindren förvaras – de ska ju kunna träna utan dig i framtiden.

En källa till dålig stämning i kursen kan vara att någon/några som alltid kommer för sent. Prata med den/de som kommer sent, det kanske är svårt att hinna från jobbet? Be då gärna den personen att ta upp problemet (du kan hjälpa till vid behov) med gruppen och kom tillsammans överens om hur ni ska hantera problemet utan att onödig irritation och/eller stress uppstår.

Genomförande

Hur bra du än har planerat din kurs kommer du antagligen att vara tvungen att modifiera den utifrån de deltagare du har i just den här kursen. Ingen kurs är den andra lik! Försök ändå se till att tidplanen håller. Många deltagare har tider att passa; hämtning, barnvakt med mera efter kursen. Att dra över är lika oartigt mot dem som inte har möjlighet att stanna som det är att komma för sent. Alla vill ju ha ut lika mycket av kursen. Speciellt de första kurstillfällena drar gärna över. Tänk på att spara aktiviteterna så att inte de sista kurstillfällena får "dötid". Är du noggrann med tiden i början har du övningar kvar till slut och får på så sätt en jämnare kurs.

Lektionsplanering

När du är klar med kursplaneringen är det dags att planera lektionerna. Tänk på att för många kursare är varje lektion ett avbrott i en tillvaro fylld med allt möjligt medan för dig som instruktör är lektionen en del av en helhet. Du behöver som sagt inte oroa dig om du "bara" har en grovplanering för hela kursen när du startar – tvärtom!

Första kurstillfället

Första kurstillfället är lite speciellt. Det är då du ska sälja dig till deltagarna. Det handlar dels om vad de ser när de ser dig första gången, dels vad du säger när du presenterar dig. Oftast börjar kursen i klubbstugan. Det är nu ni ska presentera er för varandra och du ska presentera klubben, klubbens regler och kursen för deltagarna.

Se till att vara tidig så att du kan hälsa på alla när de kommer. Var neutralt klädd. En del klubbar har västar som det står "instruktör" på, utnyttja den i så fall. Många tycker att det är trevligt om det finns fika och att gruppen sitter så att alla kan se varandra.

Presentationen av dig själv bör vara kort och relevant. På en nybörjarkurs behöver deltagarna främst trygghet; de vill känna att du gillar dem och deras hundar och att du kommer att kunna ta hand om dem.

Presentationens innehåll:

- Namn
- Träningsbakgrund, kanske vilka hundar du har haft och idrotter du har utövat
- Agilitybakgrund, hur länge du har hållit på och hur mycket du har tävlat
- Ditt "varför agility" – varför började du och vad får dig att fortsätta?

Därefter kan kursdeltagarna få presentera sig själva, eller så kan de få intervjua varandra två och två och sedan presentera sin kompis.

Efter presentationen berättar du något om klubben och lämnar allmän information: Är det tillåtet eller inte att ta in hunden i klubbstugan. Var toaletten finns och så vidare. Om första gången är utan hund så avslutar du kursen med att berätta om vad ni ska göra nästa gång. Om hundarna är med första gången så är det dags att gå ut och jobba lite praktiskt. Det främsta syftet med den allra första övningen är att både hund och förare ska tycka att agility är kul och känna sig lyckade. Om du lyckas smyga in något ytterligare syfte är det en bonus. Väl gärna något du tycker är roligt – det smittar gärna av sig!

Resterande kurstillfällen

Det är alltid tryggt att ha en struktur. Deltagarna vet vad som ska hända och kurstiden kan användas effektivare. Här kommer ett förslag till lektionsstruktur som du kan använda:

Inledning: Börja alltid med att gruppen samlas. Att börja med en kort sammanfattning av förra gången kallas återkoppling och samlar ihop gruppen. Många deltagare kommer direkt från en stressig vardag och behöver samla sig och komma in i kursen när ni träffas. Därefter går du över till att ta upp tråden om vilka övningar som väntar. Meddela/påminn om rast eller återsamlingstid. Hela gruppen hjälps åt att sätta i ordning hindren innan det är dags att värma upp hundarna och sätta igång träningen.

När ni samlas utomhus är det viktigt att samla deltagarna framför sig i en halvcirkel. Se till att du har solen i ansiktet. Det är lättare att lyssna uppmärksamt på någon man ser och det är ju deltagarna som ska lyssna på dig. Blåser det kan du ta hjälp av det genom att tala i medvind så att inte dina ord "blåser bort". Störande ljud eller

verksamhet kan förhoppningsvis undvikas, men händer det något som tar deltagarnas uppmärksamhet i anspråk gör du klokt i att vänta tills det upphört igen.

Träningspasset: Nu genomförs övningarna. Ditt jobb är att se till att allt fungerar och bistå med råd till dem som behöver. Ingen teori fungerar till hundra procent i praktiken så dina tjänster kommer att behövas! Ordning och reda är viktigt, om en hund är olydig är det bättre att träna med den kopplad än att den stör övriga deltagare. Det är inte bara arga hundar som ska slippa oönskade påhälsningar, de osäkra hundarna måste få tryggheten att få vara ifred. Även om hunden varken är arg eller osäker störs koncentrationen av besök från en leklysten kurskamrat! ^[1]_[SEP]

Det enklaste för både instruktör och deltagare är att ha teori i anslutning till det praktiska. Då kan du prata om det ni har gjort och du kan förklara vad som händer på planen. Det gäller för dig att se till att du och deltagarna har en gemensam referensram. När deltagaren kan koppla den teoretiska kunskapen till sin egen hund är den så mycket lättare att ta till sig!

Sammanfattning: Avslutningsvis samlar du gruppen utan hundar. Kanske ska ni plocka undan hindren. Till sist ni gör en gemensam avstämning. Ta upp vad ni gjort, hur det gick – det som behöver tränas mer och vad som gått bra. Avsluta med att koppla framåt – tala om vad nästa kurstillfälle kommer att innehålla.

10.10 Presentationsteknik

Röst, gester och ordval: Prata med en röst som bär. Var inte rädd att låta för mycket, det är mycket värre om deltagarna inte hör! Språket bör vara vårdat. Slanguttryck är dessutom ofta lokala i en grupp eller region och har inte alltid samma innebörd för alla. Gester är bra för att understryka det som sägs och gör dig mer levande att titta på. Fastna bara inte i meningslösa gester som inte har med ditt budskap att göra, som till exempel stå och knäppa på en kulspetspenna. Det är lätt att lägga sig till med innehållslösa mellanord som kan skymma budskapet. Ett "liksom" i slutet av varje mening gör att åhörarna till slut bara väntar på det ordet!

Text: Om du skriver på blädderblock eller tavla, se till att du skriver stort och läsligt. Sådant som du vill återkomma till skrivs lämpligen på blädderblock. Undvik att prata medan du skriver om du inte säger högt det du samtidigt skriver. Har du tänkt att du ska skriva, se till i förväg att det finns pennor!

10.11 Raster

Ge deltagarna en ledig rast. Det är inte bara de som går på kurs för att träffa folk som behöver prata av sig. Rasten är också ditt tillfälle att lära känna deltagarna bättre och också att förankra nyvunna kunskaper i samspel med andra. Ofta är det mycket intressant att lyssna på samtalet och se vilken attityd deltagarna har till sina hundar

och träningen. Ibland kan du få mer upplysningar om deltagarna på rasten än när ni tränar – ta vara på den chansen!

10.12 Att utvärdera kursen

Som instruktör har du glädje av att utvärdera din kurs. Du får en bra sammanfattning och det hjälper dig att tänka igenom vad som var bra och vad du kunde ha gjort bättre. Du får också veta vad deltagarna tyckte om kursen. Det vanligaste är att man gör utvärderingen i slutet av kursen det är först då som deltagaren har en helhet av kursen.

Vissa människor uttrycker sig lättast muntligt och andra skriftligt genom att använda båda sättet ger du alla en chans att komma till tals. De flesta tycker det känns bekvämare att göra en utvärdering om de inte behöver lämna sitt namn. Det blir så klart svårare med den muntliga utvärderingen men den behöver inte vara så märkvärdig. Lite avspänt småprat fungerar ofta bäst och försök att få så många som möjligt att prata.

Den skriftliga utvärderingen blir ofta bäst om deltagarna fritt skriver ner vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Som hjälp kan du använda dig av de här två enkla meningarna:

Nämn tre saker med kursen som var bra.

Nämn tre saker med kursen som kan förbättras eller förändras.

Ibland används någon form av skala för att gradera svaren till exempel 1–10. Med poängsystemet kan det ibland vara svårt att tolka svaren. Som människor är vi olika och en åtta betyder olika saker för olika individer. Men du kan se vilka tendenser det finns och om deltagarna tycker lika eller olika.

10.13 Allas möjlighet att förbättra kursen

På samma sätt som du kan förbättra kursen så är det också deltagarens sätt att förbättra kursen genom att denne får möjlighet att säga vad den tycker. Med utvärderingen i slutet av kursen så är det bara efter avslutad kurs som du har möjlighet att förändra något. Men de som gått kursen och lämnat synpunkterna kommer inte att få någon glädje av förbättringarna i din nästa kurs.

Genom att göra en utvärdering i mitten av kursen får deltagarna möjlighet att påverka den aktuella kursen. Du kan göra utvärderingen på samma sätt som ovan men skillnaden är att du kan ändra något i kursen innan den är slut. Det deltagarna tycker är deras personliga synpunkter. Det är upp till dig som instruktör att fundera över och bestämma vad du vill ändra på och vad du vill behålla som det är. Genom att du funderar, reflekterar, väljer och väljer bort kommer du att utveckla både dina kurser och dig själv som instruktör.

11. GRUNDTRÄNING FÖR AGILITY

Agilityträning blir mycket enklare och roligare med bra grunder. Grundträning är sådant som man gör utan agilityhinder för att göra framtida träning mer effektiv. Det finns många fördelar med grundträning, till exempel:

- Hunden lär sig att det är föraren som står för förstärkningen och det roliga i träningen.
- Hunden lär sig att förstå och följa förarens kroppsspråk, så att det blir färre fel när de väl tränar på hinder.
- En kan börja träna redan när hunden är valp, utan att belasta kroppen med hopp och snäva svängar.
- Föraren kan göra mycket av träningen hemma utan tillgång till agilityhinder, vilket gör att kurstillfällena på hinder blir mer effektiva.
- En kan lösa problem och underhållsträna utan tillgång till hinder, vilket minskar belastningen på hunden och minskar antalet felaktiga repetitioner när man väl är på agilitybanan.

På vissa klubbar väljer man att ha speciella grundträningsskurser i agility, som man går innan man börjar på hinderinlärningskurs. De kan vara öppna för yngre hundar och gå under färre tillfällen. Ett annat alternativ är att baka in grundträningen i en vanlig nybörjarkurs, som uppvärmning och läxor.

Det kan vara en utmaning att motivera kursdeltagare att träna på grunder. Många som kommer på kurs är mest lockade av att se hunden utföra hinder. Det är viktigt att du som instruktör motiverar grundträningen genom att göra träningen konkret och rolig och genom att föra in den som ett naturligt inslag i agilityträningen. Poängtera att grundträningen kommer att göra att hunden lär sig hindren snabbare och att den gör att man kan träna agility oftare än när man är på klubben. Var också tydlig med att grundträning är en naturlig del för alla som tävlar agility på hög nivå.

Vilka övningar kan man göra för att lägga goda grunder inför hinderinläring och handling? Du har säkert egna tankar om hur du lägger upp träningen med dina hundar som du kan dela med dig av. Här kommer ytterligare förslag:

11.1 Belöningsövningar

Det är en stor fördel om hunden kan belönas enkelt och på olika sätt. Till exempel kan det vara bra att hunden kan ta belöning från handen, jaga en kastad belöning och springa till en belöning på marken. Allra bäst är det om hunden kan göra det med både godbitar och leksaker. Experimentera med vad hundarna gillar och utveckla

bitar som kanske inte fungerar jättebra i dagsläget.

Många hundar behöver till exempel öva på att springa till en utlagd belöning. Det är också vanligt att kursdeltagare inte har lekt med sin hund tidigare, och du kan behöva hjälpa dem igång genom att visa roliga leksaker – mjuka saker på långa snören är ofta lättast att komma igång med – och genom att visa hur man kan leka på ett sätt som hunden blir engagerad i.

11.2 Följsamhetsövningar

Att lära hunden att följa föraren på både höger och vänster sida är en viktig grundfärdighet. Övningen bygger upp kontakt och följsamhet samtidigt som hunden lär sig att jobba på båda sidor. Många hundar som kommer på kurs är vana vid att alltid vara på vänster sida under träning, så det är viktigt att vänja dem vid att jobba på höger sida av föraren innan man börjar med agilityträning.

Låt föraren gå på stora cirklar med hunden på utsidan. Målsättningen är att hunden ska följa föraren tätt intill sidan utan att behöva lockas eller sägas till. Nyckeln till framgångsrik träning är hög belöningsfrekvens – man kan belöna i varje steg till att börja med – och belöningsplacering vid sidan där man vill ha hunden. För att kunna belöna ofta måste belöningen vara lätt åtkomlig. Man kan ha godbitar klara i handen längst bort från hunden och plocka en i taget med handen närmast för att belöna vid förarens ben.

Var noga med att belöna hundens spontana följsamhet istället för att föraren lockar eller tjarar på hunden. Fokusera istället på att få flyt i träningen och belöning ofta i början. Om det behövs kan hunden ha koppel på sig – handtaget på kopplet kan hängas runt förarens handled så att det inte stör träningen.

Det kan vara en fördel att markera cirkeln med koner eller liknande, eftersom det är lätt att tappa riktningen samtidigt som man tränar hunden. Det är också lätt att råka anpassa sig efter hunden och öka cirkelns storlek om hunden vill dra sig bort, eller göra den mindre om hunden trycker mot förarens ben.

När hunden följer med och inte tappar fokus eller byter position kan belöningarna trappas ner gradvis. Man kan också börja belöna med leksak ibland. När hunden följer föraren bra på både höger och vänster sidan kan man öka tempot – först genom att småjogga och till slut genom att springa snabbt. På det här stadiet kan man också öka och minska cirkeln storlek, så att hunden måste vara uppmärksam och följa med.

11.3 Stanna kvar

Agilityträning- och tävling blir mycket enklare om hunden är duktig på att stanna kvar tills den får kommando om att röra sig. Det kan vara smart att börja jobba med

hundens kvarstannande i sitt, eftersom det är ett beteende som många hundar utför spontant.

För att hunden ska bli säker i kvarstannande är det viktigt att det är väldigt tydligt vilken signal som innebär att hunden får röra sig. Det är absolut tydligast för hunden om signalen är ett ord och inte en rörelse. Hundar som startar på förarens rörelse misstolkar oftare signalerna och tjuvstartar mer. Många förare använder ett startord, men rör samtidigt kroppen för att hjälpa hunden. Eftersom hundar mycket hellre läser vårt kroppsspråk än att lyssna på vad vi säger blir rörelsen den viktigaste signalen för hunden. Därför är det viktigt att vara noga med att inte göra några förändringar med kroppen samtidigt som man säger startordet. Det är bara ordet som ska starta hunden, inte acceleration från föraren eller en armrörelse. Otydlighet på det här området är den vanligaste orsaken till tjuvstarter på agilitybanan.

Det är också viktigt att ha tydliga och klara kriterier för vad hunden ska göra för att få belöning eller lov att starta. Om vi tillåter att hunden flyttar tassar eller kryper framåt blir hunden lätt osäker på vad som gäller och testar gränserna mer. Hur ska hunden veta att två tassförflyttningar är okej, men inte den tredje? Därför är det viktigt att man är noga med vad hunden gör när han blir belönad. Godbitar och leksaker är naturligtvis belöningar, men också möjligheten att få starta på agilitybanan. Det är också viktigt att vi är lika noga med vad hunden gör när vi kommer tillbaka till honom för att belöna, som vi är när han sitter stilla när vi är en bit ifrån. Börja med att lära hunden att vara stilla under belöning med godis och var noga med att tassarna är helt stilla medan hunden äter godbiten.

12. GRUNDLÄGGANDE HANDLING

När du ska lära ut handling till en människa som aldrig tidigare ägnat sig åt agility så måste du såklart börja med att förklara för personen i fråga vad handling är för något. Många som inte har hållit på med agility förut tänker sig sporten främst som att hunden ska forcera ett antal hinder och har kanske inte alls reflekterat över vägen mellan hindren. Så, när du ska förklara vad handling är behöver du börja med att tydliggöra att banorna ser olika ut vid varje tävlingstillfälle och att handlaren behöver visa hunden vägen runt banan.

Fråga gärna kursdeltagarna hur de tänker sig att de kan visa sina hundar runt banan? Med kommandon kommer någon säkert att säga. Ja, säger du, och vilka fler sätt har vi att kommunicera med hunden? Kroppsspråket kommer de säkert att komma på. Tydliggör då att vi kan visa hunden vägen runt banan både med våra armar och med våra ben, med våra händer och fötter, med överkroppens riktning och lutning och med hjälp av hela vår rörelseriktning.

Linjen i banan svänger vid flera tillfällen varje bana och det gör att handlaren måste kunna byta sida med hunden så att hunden ibland är på handlarns högra och ibland på handlarns vänstra sida. Dessa "byten" kan också användas som information till hunden om att den ska svänga. Byten kan ske både framför och bakom hunden i banan.

Följsamheten (se förra kapitlet) är grunden i all handling.

Bilaga: Checklista för arrangörer

- Kontakta A1-agilityinstruktörlärare. Lista över auktoriserade lärare finns på Svenska Agilityklubbens hemsida under "Utbildningar".
- Bestäm i samråd med läraren hur kursen ska läggas upp till exempel helg, vardagkvällar, antal deltagare (rekommenderat antal max 14 deltagare).
- Kontakta Svenska Agilityklubbens kansli, kansli@sagik.se för annonsering av kursen på klubbens hemsida. Obligatoriskt, oavsett om det finns plats eller ej.
- Om SBK lokalklubb arrangerar meddela också distriktet att en utbildning ska starta.
- Kontakta eventuellt det lokala Studieförbundet och meddela att en A1-utbildning ska arrangeras.
- Anmälan till kurs skall innehålla namn, adress, postnr, ort, personnummer, e-postadress, telefonnummer, klubbtilhörighet, samt intygande om att kraven för deltagande är uppfyllda.
- Gå igenom anmälningsblanketterna och kolla så att alla anmälda uppfyller kraven för deltagande.
- Arrangör kan inte själv behandla dispenser från förkunskapskrav. Dispenser behandlas av Svenska Agilityklubbens Utbildningskommitté, utbildning@sagik.se
- Ordna med lokaler, utrustning och praktikekipage till kursens praktik.
- Ordna också med mat och fika.
- Skicka PM till deltagaren och läraren med datum, tider, plats, vägbeskrivning, deltagarlista och annan information.
- Skicka kopia på anmälningslista med fullständig information till utbildningens lärare som underlag för redovisning av godkända instruktörer.

Bilaga: Checklista för läraren

Som lärare har du ansvar för utbildningens genomförande. Till din och deltagarnas hjälp har du arbetsplanen för A1-utbildningen. Arbetsplanen är till för att ge riktlinjer och underlag för utbildningens innehåll och genomförande. Både lärare, arrangör och deltagare ska ha tillgång till arbetsplanen.

Nedan finns några punkter som ingår i uppdraget:

- Planera tillsammans med arrangören när och var kursen ska hållas. Berätta vilka krav du har på lokaler, hinder och övrig utrustning med mera.
- Bedöma deltagarnas insatser under kursen, samt läsa och bedöma slutproven.
- Om du bedömer att en komplettering krävs ta kontakt med deltagaren så att du är säker på att ni båda är överens om hur kompletteringen ska göras.
- De godkända instruktörernas namn och klubbtilhörighet mailas till kansli@sagik.se som returnerar instruktörernas intyg till agilityläraren som skickar dom till respektive instruktör.